

FACULTAT DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ

GRAU DE TRADUCCIÓ I D'INTERPRETACIÓ

TREBALL DE FI DE GRAU

Curs 2024-2025

El paper de la traducció i la interpretació en el món del bàsquet europeu

Jofre Mauri Baraza

1598978

TUTOR/A

Albert Branchadell Gallo

Badalona, 30 de maig de 2025

UAB

**Universitat Autònoma
de Barcelona**

Dades del TFG

Títol (ca): El paper de la traducció i la interpretació en el món del bàsquet europeu.

Título (es): El papel de la traducción e la interpretación en el mundo del baloncesto europeo.

Title (en): The role of translation and interpreting in the world of European basketball.

Autor/a: Jofre Mauri Baraza

Tutor/a: Albert Branchadell Gallo

Centre: Universitat Autònoma de Barcelona

Estudis: Traducció i Interpretació

Curs acadèmic: 2024-2025

Paraules clau

PARAULES CLAU (ca)

bàsquet, multicultural, comunicació, llengua franca, necessitat, plurilingüisme, intèrpret, funcions lingüístiques

PALABRAS CLAVE (es)

baloncesto, multicultural, comunicación, lengua franca, necesidad, plurilingüismo, intérprete, funciones lingüísticas

KEY WORDS (en)

basketball, multicultural, communication, lingua franca, need, multilingualism, interpreter, linguistic functions

Resum del TFG

RESUM

Amb aquest treball es pretén fer un estudi sobre l'existència de la figura del traductor o l'intèrpret dins del món del bàsquet europeu i, quan aquesta figura és necessària en aquest camp, saber qui i com elabora aquesta funció en un món on la multiculturalitat i el plurilingüisme coexisteixen freqüentment. Es busca informar i descobrir sobre la traducció dins del bàsquet professional, explicar en quines situacions es dona, si es dona sempre o no, i com hauria de ser el perfil ideal d'aquesta figura.

Per aconseguir això, s'examinarà la situació personal i les experiències de diversos casos de persones vinculades al món del bàsquet professional i que, en algun moment de la seva carrera, han utilitzat o necessitat els serveis d'un traductor o intèrpret. També s'explicarà si aquestes situacions són les comunes, o bé, en aquest àmbit, aquestes necessitats lingüístiques s'acostumen a resoldre a través de la llengua

franca. Partint d'entrevistes i l'anàlisi d'aquestes, es trauran conclusions sobre l'existència i funció d'aquesta figura en aquest àmbit en concret, i com d'important és tant pel bàsquet com per la traducció i la interpretació.

RESUMEN

Con este trabajo se pretende hacer un estudio sobre la existencia de la figura del traductor o el intérprete dentro del mundo del baloncesto europeo y, cuando esta figura es necesaria en este campo, saber quién y como elabora esta función en un mundo donde la multiculturalidad y el plurilingüismo coexisten frecuentemente. Se busca informar y descubrir sobre la traducción dentro del baloncesto profesional, explicar en qué situaciones se da, si se da siempre o no, y como tendría que ser el perfil ideal de esta figura.

Para conseguir esto, se examinará la situación personal y las experiencias de varios casos de personas vinculadas al mundo del baloncesto profesional y que, en algún momento de su carrera, han utilizado o necesitado los servicios de un traductor o intérprete. También se explicará si estas situaciones son las comunes, o bien, en este ámbito, estas necesidades lingüísticas se acostumbran a resolver a través de la lengua franca. Partiendo de entrevistas y el análisis de estas, se sacarán conclusiones sobre la existencia y función de esta figura en este ámbito en concreto, y como de importante es tanto por el baloncesto como por la traducción y la interpretación.

ABSTRACT

The aim of this work is to study the existence of the figure of the translator or interpreter in the world of European basketball and, when this figure is necessary in this field, to know who and how this function is performed in a world where multiculturalism and multilingualism frequently coexist. The aim is to inform and discover about translation in professional basketball, to explain in which situations it occurs, if it always occurs or not, and how the ideal profile of this figure should be.

To achieve this, the personal situation and experiences of several cases of people linked to the world of professional basketball who, at some point in their career, have used or needed the services of a translator or interpreter will be examined. It will also be explained whether these situations are common or whether, in this field, these linguistic needs are usually solved through the lingua franca. Based on interviews and their analysis, conclusions will be drawn about the existence and function of this figure in this particular field, and how important it is both for basketball and for translation and interpreting.

TAULA DE CONTINGUTS

AGRAÏMENTS.....	1
1. INTRODUCCIÓ	2
1.1 Motivació i context	2
1.2 Objectius del treball.....	3
2. METODOLOGIA	4
2.1 Pla de treball.....	5
3. QÜESTIONARI	7
3.1 Explicació i realització del qüestionari	7
3.2 Mostra del qüestionari	8
4. ANÀLISI	10
4.1 Introducció.....	10
4.2 Blocs específics.....	10
5. CONCLUSIONS	16
6. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES.....	18
7. ANNEXOS	19
7.1 Annex 1: Respostes dels entrevistats	19
7.2 Annex 2: Qüestionaris en altres llengües.....	31
7.3 Annex 3: Glossari d'anglicismes del bàsquet amb exemples d'ús.....	35

AGRAÏMENTS

Abans de començar a agrair, voldria comentar com ha sigut de significatiu per mi poder fer aquest treball com a Treball de Fi de Grau. Com a estudiants no acostumem a triar de què fem els treballs i, que el treball final d'un grau universitari llarg, en el meu cas, el pugui fer sobre una de les meves passions, ha significat molt.

Per començar, vull agrair a l'Albert Branchadell la tasca que ha fet com a tutor. El que acabo de comentar no hagués sigut possible si ell no hagués acceptat que aquest treball era adient com a TFG del meu grau, i ell ho va tenir molt clar des que li vaig esmentar la idea.

Després, vull agrair a tota l'escolarització pública catalana la feina que fan, en especial als equips docents de l'Escola Jungfrau i l'Institut La Llauna que vaig tenir mentre estudiava allà. A molts els pot semblar una ximpleria, però centres com aquests tenen una gran importància, perquè s'esforcen i lluiten per tal d'aconseguir que els seus alumnes creixin i aprenguin en català. A més, penso que encara té més mèrit en una ciutat com Badalona, marginada en molts casos i on el català i la seva cultura s'ha preservat principalment per la gent que hi ha lluitat, no pels seus governs.

També vull agrair a Badalona, com a ciutat que m'ha vist créixer. Badalona és una ciutat de bàsquet, considerada "capital europea del bàsquet" durant molts anys. Doncs per mi ho ha sigut, he nascut, crescut, he fet amistats i treballat envoltat de bàsquet, i, possiblement, si no hagués nascut a Badalona aquest treball no l'hauria pogut fer, possiblement no l'hauria ni imaginat. En conseqüència, vull donar les gràcies a dues persones de Badalona: en José María Pérez, per la seva ajuda amb el treball, proporcionant-me tots els contactes necessaris, i en Sergi Borràs, per tota l'ajuda que m'ha donat aquest últim any, ensenyant-me que s'ha de tirar sempre, tot i que fallis el triple.

Per acabar, m'agradaria mencionar als meus pares, Juli i Núria, i a la meva germana Laia, ja que m'han fet costat sempre, amb el que fos i sense pensar-ho. Essent crítics quan ho havien de ser i comprensius quan ho necessitava. Sense ells possiblement no hauria acabat aquest grau, i és gràcies a la seva força, les seves paraules i el seu amor incondicional, que puc entregar aquest treball.

1. INTRODUCCIÓ

1.1 Motivació i context

El món del bàsquet, com moltes altres disciplines esportives, es caracteritza pel seu gran impacte en l'àmbit global i multicultural. En aquest context, la traducció i la interpretació esdevenen elements fonamentals per assegurar una comunicació efectiva entre equips, jugadors, entrenadors i premsa o altres mitjans de comunicació. Tant pel bon funcionament de l'activitat esportiva, com per la comunicació clara i entenedora entre clubs i mitjans de comunicació i per l'èxit dels clubs i fitxatges. Tots aquests factors que conviuen habitualment en un club, grup o esdeveniment de bàsquet a Europa acostumen a ser de molts indrets diferents, amb llengües diferents. Partint d'aquesta premissa, aquest treball vol analitzar el paper de la traducció i la interpretació dins del bàsquet europeu professional amb l'objectiu de comprendre com aquestes pràctiques contribueixen al funcionament i l'èxit dels equips i les competicions.

Concretament, el bàsquet europeu, que és el cas d'estudi que s'aborda en aquest treball, ha generat una gran mobilitat intercontinental, amb jugadors d'arreu d'Europa, i del món. Aquesta mobilitat, existent fins i tot abans de l'eclosió de l'economia de mercat més globalitzada, podria haver facilitat el desenvolupament d'una certa tradició de llenguatge a l'hora d'acollir i intercanviar talent estranger. A més, cal tenir present que es tracta d'un esport que ha triomfat, curiosament, en territoris especialment plurilingües, com els Balcans, Rússia o Espanya. Aquesta mobilitat de jugadors entre països és constant i augmenta cada any. Tal és la magnitud d'aquest factor que, com bé explica Sergio Llebrés (Solobasket, 2024), la Federació Internacional de Bàsquet (FIBA) i el Centre Internacional d'Estudis Esportius (CIES) van publicar, l'any passat, l'Informe sobre la Migració Internacional (IBMR), una anàlisi extensa on s'explica i es dona dades sobre les diferents transferències internacionals que es donen a les lligues europees. Aquest informe explica que la temporada 2023-2024 la Lliga Endesa (ACB) va ser la lliga professional europea amb el percentatge de jugadors estrangers més alt, un 72%. Això, consegüentment, causa que hi hagi una constant comunicació multilingüe, i en molts casos, en una llengua que no és la pròpia.

A més, el bàsquet és un esport que requereix diàleg i conversa constant, amb molts temps morts, moltes indicacions verbals de l'entrenador durant el mateix partit i en què els matisos poden ser fonamentals per a entendre una jugada, però també l'estratègia i la tàctica durant els partits. Tot plegat fa que sigui imprescindible el desenvolupament d'unes eines lingüístiques, comunes o traduïdes, i per això l'anàlisi de la figura del traductor és especialment interessant. Una figura que sovint és poc visible però essencial,

i que si executa una bona feina, pot ser clau per superar les barreres lingüístiques i culturals que es presenten en aquest entorn altament internacionalitzat.

1.2 Objectius del treball

Com a traductor, i també jugador i entrenador en l'àmbit del bàsquet amateur des de fa anys, el meu interès d'estudi i recerca sorgeix per una doble via. Per una banda, pel fet de ser jugador i entrenador de bàsquet i, per altra, per estudiar rus com a tercera llengua i català i espanyol com a primeres, essent aquestes algunes de les llengües d'entrenadors i jugadors de màximes categories i clubs i algunes de les nacionalitats que, al llarg dels anys, més títols han guanyat dins del bàsquet europeu. Actualment, el bàsquet europeu es continua nodrint en gran mesura de jugadors, entrenadors i equips de territoris de tradició russòfona així com de l'estat espanyol, que és ara mateix una de les principals potències en bàsquet, fet que encara fa més idoni l'encaix del treball per poder analitzar la figura de traductors entre aquestes dues grans tradicions culturals, lingüístiques i basquetbolístiques.

Crec que l'aportació teòrica i pràctica pot ser de valor, ja que és un tema poc informat i, sovint, infravalorat. En aquest sentit, la idea principal del treball és investigar i informar sobre diversos aspectes relacionats amb la traducció i la interpretació en el món del bàsquet: si existeix una figura específica per cobrir aquestes necessitats, qui la proporciona, quin és el seu cost, i fins a quin punt intervé en aspectes esportius o estrictament comunicatius. Aquest treball té l'objectiu de respondre aquestes qüestions i d'aportar una nova perspectiva sobre la comunicació multilingüe en un esport tan globalitzat com el bàsquet.

Per tot el que s'ha exposat, es poden sintetitzar els objectius principals d'aquest treball de la següent manera:

- Informar sobre l'existència de la figura de l'interpret dins del bàsquet professional
- Mostrar la situació actual mobilitat de jugadors estrangers a les diferents lligues europees
- Posar relleu a la importància que tenen la traducció i la interpretació dins del bàsquet europeu professional
- Descobrir si l'anglès com a llengua franca és suficient per garantir una bona comunicació multicultural

2. METODOLOGIA

Per assolir aquests objectius, es desenvolupa una metodologia qualitativa basada en les experiències personals de diverses persones que es dediquen professionalment al món del bàsquet europeu o bé que s'hi ha dedicat. Per tal d'aconseguir diversos punts de vista i diverses experiències o anècdotes relacionades amb el tema del treball, es faran entrevistes entre 5 i 10 persones diferents del món del bàsquet professional. Les entrevistes han seguit un guió amb un qüestionari com a referència per anar seguint un fil al llarg de l'entrevista, però sense tancar mai l'opció que la persona entrevistada pugui donar informació de més a banda de les preguntes del qüestionari.

Els perfils dels professionals buscats per a entrevistar són principalment entrenadors, donat que en el bàsquet, la figura que més ha de parlar, tant dins com fora la pista, i en rodes de premsa; per tant, és el càrrec que és més possible que hagi de requerir un traductor o intèrpret en una situació de malentès lingüístic. La idea també és buscar d'entrevistar càrrecs totalment diferents del de l'entrenador, dins del món del bàsquet, però que no deixen d'estar relacionats: un directiu, un jugador o bé un representant de jugadors i entrenadors. L'objectiu és aconseguir informació de primera mà relacionada amb aquest tema, mitjançant la seva experiència personal, a través de contactes que he desenvolupat en el món del bàsquet.

En primer lloc, s'elaborarà un qüestionari detallat, no excessivament extens, per enviar o preguntar personalment a les persones a les quals faré servir com a subjectes d'estudi. Aquest qüestionari tractarà d'abordar, amb poques preguntes, tots els àmbits i temes que d'interès amb relació a la figura del traductor o l'intèrpret dins del món del bàsquet europeu.

Una vegada fet, revisat i perfeccionat es realitzarà el qüestionari a les persones escollides com a subjectes d'estudi, en aquest cas uns quants entrenadors, un directiu, un representant i un fisioterapeuta. Tot enfocat amb la idea que expliquin, què han experimentat en situacions en què la traducció o la interpretació fossin necessàries.

Aquestes entrevistes permetran obtenir informació de primera mà sobre com s'aborden les dificultats lingüístiques i culturals en l'àmbit del bàsquet professional d'elit. També es valorarà la possibilitat de contactar amb clubs de bàsquet o assistir a esdeveniments específics on aquestes barreres lingüístiques hagin de ser superades i saber com les resolen; és a dir, si un club o esdeveniment té la necessitat d'un traductor o un intèrpret, com es resol? Qui contacta amb ell? Qui li paga? Com es mouen per contactar amb traductors o empreses de traductors? Contracten gent que no té la titulació? Té avantatges saber o estar familiaritzat amb el món i el llenguatge del bàsquet?

Complementàriament, es farà una recerca d'informació relacionada amb el bàsquet i la llengua, tant el llenguatge específic del bàsquet com la relació de la interpretació amb aquest esport, o amb l'esport en general. Principalment, es realitzarà una cerca de contingut escrit que expliqui quina modalitat d'interpretació es fa servir en el bàsquet, o en altres esports, i d'informació complementària sobre el llenguatge específic del bàsquet en català i la seva traducció a l'anglès, i viceversa (veure annex 3). Tot això per donar-li un suport qualitatiu i quantitatiu d'informació a la investigació.

A través d'aquesta investigació, s'espera identificar les situacions en què la traducció i la interpretació tenen un impacte significatiu en el món del bàsquet, si és que en tenen. També, a través de les entrevistes a professionals d'aquest àmbit, es vol conèixer quina és l'opinió dels professionals d'aquest esport al respecte, en relació amb la traducció, la interpretació i les dificultats lingüístiques en el seu camp de treball.

Així mateix, es pretén descriure les dificultats més freqüents, les estratègies que es fan servir per superar-les i proposar recomanacions que puguin millorar la comunicació multilingüe en aquest esport. Aquest treball vol ser una contribució que tregui profit de la importància d'aquestes figures professionals en el funcionament eficaç d'equips esportius internacionals i documentar quina opinió tenen al respecte els professionals del bàsquet europeu envers la possible figura d'un traductor o intèrpret en el seu món.

2.1 Pla de treball

Pel que fa al pla de treball, vaig començar amb una fase inicial que va tenir lloc durant els mesos de novembre i desembre. Durant la primera etapa del treball, em vaig centrar en la redacció de la introducció, on l'objectiu era descriure amb claredat quina era la meua idea en triar i realitzar aquest estudi, a més de posar en context tot aquell que volgués llegir-lo, introduint-lo de manera ràpida però concisa al món del bàsquet europeu.

Durant els mesos de gener i febrer, un cop vaig aconseguir contactes fermes relacionats amb el bàsquet professional, vaig dur a terme l'elaboració d'un guió en forma de qüestionari amb el qual pensava fer les entrevistes per aconseguir una recollida de dades adequada. Els professionals del bàsquet, tant jugadors com entrenadors o directius, durant el transcurs de la temporada, es posen sota situacions d'estrès i tensió constant, sigui perquè s'estan jugant o bé el descens, o entrar en uns possibles play-off, o una plaça a una competició europea i, per tant, dediquen gairebé tot el temps que tenen a preparar-se ells i el seu equip. És per això, que les entrevistes als professionals amb els quals vaig contactar, per tal d'ajustar-me als seus horaris i organització, van haver de ser via Mail, la qual cosa va fer que pogués obtenir respostes menys elaborades o converses menys lliures i fluides i haver de centrar-me més en el qüestionari que havia elaborat com a guió.

Els passos d'aconseguir els contactes, i obtenir prou respostes per poder elaborar una bona anàlisi i conclusions van començar al mes de març fins a gairebé mitjans d'abril. Un cop les vaig tenir, durant els mesos d'abril i maig vaig analitzar les dades obtingudes per identificar patrons rellevants i començar a extreure conclusions.

Finalment, durant el mes de maig, em vaig dedicar a la redacció del treball final, integrant-hi els resultats i les reflexions i conclusions extretes de l'anàlisi.

3. QÜESTIONARI

3.1 Explicació i realització del qüestionari

Un cop escrita la introducció i la metodologia, amb la idea del treball clara i redactada, vaig realitzar un qüestionari enfocat als subjectes d'estudi que tenia pensat entrevistar o contactar pel treball, sempre, però mantenint la meua idea del treball i fent que aquest qüestionari abordi, en poques preguntes, tots els àmbits i apartats possibles relacionats amb la traducció i la interpretació en el món del bàsquet. Amb l'objectiu d'aconseguir, per part dels professionals, respostes, experiències, anècdotes, dades empíriques, alhora que opinions i reflexions al respecte.

Vaig organitzar el qüestionari en quatre blocs centrals amb els quals volia abordar quatre temes diferents, que em semblaven interessants per a la meua investigació. Abans dels apartats de les preguntes vaig dedicar una part introductòria del qüestionari a fer una breu explicació sobre què era el meu treball i perquè feia aquestes preguntes. A més, també vaig deixar un espai del qüestionari perquè els professionals posessin les seves dades i, sobretot, la seva trajectòria dins del bàsquet europeu professional.

Pel que fa als quatre blocs específics, la idea d'aquesta separació era aconseguir respostes de professionals o exprofessionals del bàsquet sobre els següents temes: saber si havien tingut contacte amb algun intèrpret o una situació en què creessin que en fes falta algun, saber com és la comunicació multilingüe en el bàsquet europeu i com es resol, com creuen que hauria de ser el perfil ideal d'una figura professionalitzada d'intèrpret dins d'un club o institució de bàsquet professional i una reflexió final on buscava que diguessin si creuen que aquesta figura professionalitzada és necessària o no, i per què.

Per acabar, vaig decidir dedicar un petit apartat a agrair la seva participació i a donar gràcies en les llengües dels països més rellevants dins la història del bàsquet europeu (català, castellà, anglès, rus, alemanys, grec i serbi).

El qüestionari que vaig realitzar i enviar als subjectes d'estudi per a la meua recerca i investigació, per després fer la recollida de dades, anàlisi i conclusions, està adjunt, en format taula, a la pàgina següent. El format adjuntat a la taula de sota és el qüestionari en català, però per la investigació d'aquest treball també es van qüestionaris tant en castellà com en anglès (veure annex 2).

3.2 Mostra del qüestionari

Qüestionari adreçat a professionals del bàsquet europeu

Introducció

Aquest qüestionari forma part d'un **Treball de Fi de Grau sobre la traducció i interpretació en el món del bàsquet**. L'objectiu és conèixer la percepció i l'experiència de professionals del bàsquet pel que fa a la necessitat i l'ús de traductors o intèrprets en aquest àmbit. Les respostes es tractaran de manera confidencial i només s'utilitzaran amb finalitats acadèmiques.

En les preguntes d'opció múltiple, subratlla l'opció que vulguis respondre. En les preguntes en què es demana una resposta argumentada i/o escrita, si us plau, escriu en un altre color (blau) la teva resposta.

Nom complet:

Càrrec actual:

Experiència en el bàsquet professional (clubs, seleccions, països on ha treballat):

1. Presència de traductors o intèrprets en el bàsquet professional

1. Al llarg de la teva trajectòria, has treballat o has tingut el coneixement de situacions on s'hagi requerit la figura d'un **traductor o intèrpret** dins d'un club o competició de bàsquet?
 - ☐ Sí / No
 - ☐ Si la resposta és sí, podries explicar en quines situacions i quin paper tenia aquesta persona?
 - ☐ Si la resposta és No, has viscut situacions on creus que hagués estat útil una figura així? Esmenta'n alguna.
2. Qui sol contractar o proporcionar aquest servei en els casos que coneixes?
 - ☐ El club
 - ☐ L'entrenador
 - ☐ Els jugadors
 - ☐ Un organisme extern (federacions, esdeveniments internacionals)
 - ☐ Altres (si us plau, especifica)
3. En la teva experiència, en quins **àmbits** s'ha fet més necessària aquesta figura? (Pots marcar més d'una opció)
 - ☐ Traducció en **entrenaments, partits i instruccions tàctiques** (explicació de sistemes de joc, consignes tècniques)
 - ☐ Interpretació en **rodes de premsa i comunicació amb mitjans**
 - ☐ Traducció per a **documents oficials del club** (contractes, comunicats)
 - ☐ Suport en la **vida quotidiana** del jugador en un país estranger (tràmits, allotjament, relacions socials)
 - ☐ Altres (si us plau, especifica)

2. Comunicació multilingüe en el bàsquet europeu

4. Creus que la llengua franca (anglès) és suficient per cobrir totes les necessitats comunicatives dins d'un club europeu, o veus necessari un suport lingüístic especialitzat?
5. Has presenciat dificultats de comunicació entre jugadors, entrenadors, representants, o membres del club a causa de barreres lingüístiques?
 - ☐ Sí / No
 - ☐ Si la resposta és sí, en quin tipus de situacions s'han donat aquests problemes?

6. En competicions com la **Copa del Rei, torneos internacionals o seleccions nacionals**, creus que seria útil disposar de traductors o intèrprets per garantir una millor comunicació entre equips, arbitratge i premsa?

3. Perfil del traductor o intèrpret en el bàsquet

7. Si coneixes casos de clubs, entrenadors o jugadors que han requerit aquest servei, **quin perfil creus que es el més freqüent?**
- Una persona amb **formació en traducció i interpretació**
 - Una persona amb **coneixement profund del món del bàsquet i experiència prèvia**
 - Una persona amb **experiència prèvia en la interpretació**
 - Una persona amb **coneixement profund del món del bàsquet, però sense gaire experiència interpretant**
 - Algú que simplement conegui l'idioma, independentment de la seva formació o experiència esportiva
 - Altres (si us plau, especifica)
8. En la teva opinió, quines són les **habilitats clau** que hauria de tenir un traductor o intèrpret en el bàsquet professional?

4. Reflexió final

9. Creus que la figura del traductor o intèrpret hauria de tenir un paper més rellevant dins del bàsquet europeu? Per què?
10. Tens alguna experiència o anècdota relacionada amb la comunicació multilingüe en el bàsquet que et sembli interessant compartir per aquest estudi?

Agraïment

Moltes gràcies per la teva col·laboració. La teva experiència i opinió són molt valuoses per a aquest treball de recerca.

Gràcies! Gracias! Thanks! Спасибо! Danke schön! Σας ευχαριστώ! Хвала вам!

4. ANÀLISI

4.1 Introducció

El qüestionari elaborat com a guió i com a preguntes principals per la recollida de dades i posterior anàlisi va ser enviat a vuit persones que es dediquen, o s'han dedicat professionalment, al món del bàsquet. D'aquestes vuit persones, dues no van respondre, i una, les seves respostes i implicació no van ser suficients per a considerar-les rellevants per aquest estudi. Per tant, aquesta anàlisi es basa en les respostes recollides, a través d'entrevistes via Mail, de cinc persones, les quals seguien un guió de preguntes en format qüestionari.

Aquestes persones són: quatre entrenadors (Aleix Duran, Joan Plaza, Lluís Riera i Alejandro García Reneses) i un fisioterapeuta (José María Pérez Perdigón), tots ells amb experiència en el bàsquet professional europeu. A l'annex d'aquest treball s'hi pot trobar el qüestionari de cada un, on figuren les seves trajectòries al món del bàsquet europeu, siguin clubs, seleccions nacionals o institucions de l'àmbit esportiu.

Els qüestionaris estaven dividits en quatre blocs temàtics, cadascun amb preguntes obertes i tancades sobre un aspecte concret de la traducció i la interpretació dins del context esportiu. Per tant, l'anàlisi segueix aquesta estructura per aprofundir en les temàtiques proposades i extreure conclusions a partir de la diversitat de punts de vista aportats pels entrevistats.

4.2 Blocs específics

Presència de la figura del traductor o intèrpret

Aquest primer bloc del qüestionari s'orientava a esbrinar si la figura del traductor o intèrpret és present de manera formal o informal en els clubs de bàsquet professional i en quines situacions es considera més necessària. Les preguntes plantejades volien establir si aquesta figura existeix, qui la proporciona i en quin àmbit del dia a dia d'un club és més habitual.

La presència de traductors o intèrprets en els clubs de bàsquet europeus professionals es caracteritza per la seva intermitència, informalitat i escassa visibilitat. Aquesta realitat queda exposada en les respostes recollides. Tot i que la figura pot resultar essencial en molts contextos, no està professionalitzada ni integrada de manera sistemàtica dins dels equips. Aleix Duran, per exemple, explica que la traducció de consignes i instruccions la fa habitualment un entrenador ajudant, i que, en la majoria de les situacions de pista, aquesta solució improvisada acostuma a ser suficient. Tanmateix, ell mateix reconeix que

en moments més delicats com reunions individuals, resolució de conflictes o aspectes extraesportius, seria ideal disposar d'un intèrpret professional amb capacitat per captar i transmetre matisos importants.

Aquesta necessitat es veu reforçada per l'experiència de Joan Plaza, entrenador amb una trajectòria internacional destacada. Plaza ha treballat en països com Lituània, Rússia i Grècia, i assenyala que el desconeixement de l'anglès en aquests entorns pot dificultar enormement la comunicació, fent especialment necessària la figura del traductor, tant per a la vida quotidiana del jugador o l'entrenador com per a les dinàmiques internes del club.

Aquest context internacional contrasta amb el perfil d'Alejandro García Reneses, que ha desenvolupat gairebé tota la seva trajectòria a l'estat espanyol, i sobretot en una època en què la migració de jugadors estrangers era molt menys freqüent, i si n'hi havia, acostumava a ser un americà, amb el qual l'anglès era suficient. Ell declara no haver necessitat mai un intèrpret. El seu cas és una mostra clara de com el grau d'exposició a contextos plurilingües i interculturals determina la percepció sobre aquesta figura.

D'altra banda, Lluís Riera explica que ell mateix ha assumit sovint el paper de traductor, especialment al començament de la seva carrera, tot i no tenir un domini complet de l'idioma. En alguns casos, fins i tot un jugador, com Sitapha Savané (Senegal), actuava com a intèrpret per facilitar la comprensió de les indicacions tècniques. Aquest exemple reflecteix una realitat compartida: davant la manca de recursos formals, els equips opten per solucions improvisades.

El fisioterapeuta José María Pérez també indica que, dins del bàsquet espanyol, és habitual que l'entrenador ajudant exerceixi de traductor, tant en entrenaments com en rodes de premsa. No obstant això, remarca que aquesta funció hauria de ser assumida per perfils amb millor preparació, especialment en contextos internacionals on els matisos poden afectar el rendiment o la integració dels jugadors.

La profunditat de la terminologia en entorns esportius, cada un amb els seus termes i llenguatge específic, confirma aquesta necessitat d'una figura especialitzada, amb coneixement de l'esport, del llenguatge tècnic i del context cultural. En situacions d'alt rendiment i pressió emocional, el paper de l'intèrpret no és només transmetre paraules, sinó gestionar i adaptar el discurs a la situació comunicativa, especialment quan hi ha desequilibris de poder i jerarquies com les que hi ha en un vestidor.

Comunicació en el bàsquet europeu

Aquest segon bloc del qüestionari es va dissenyar per explorar fins a quin punt l'anglès – com a llengua franca – és realment suficient per cobrir les necessitats comunicatives dins dels clubs europeus i quines dificultats s'han observat en aquest àmbit. També es volia saber si en esdeveniments com competicions internacionals s'identifica la necessitat de comptar amb intèrprets professionals.

En general, la majoria dels entrevistats coincideixen a afirmar que l'anglès és una eina comunicativa molt útil i estesa, però que no sempre és suficient. Joan Plaza adverteix que es tendeix a pressuposar que tothom el domina, la qual cosa no sempre és certa, sobretot sota pressió. Aquesta falsa seguretat pot portar a situacions en què els jugadors o entrenadors no entenen completament el missatge i no demanen aclariments per por a fer el ridícul o mostrar desconeixement. Aleix Duran també destaca que, en contextos com la selecció espanyola o clubs amb molta diversitat, l'entrenador i els jugadors poden tenir diferents llengües maternes i no compartir una llengua comuna amb fluïdesa. Aquesta manca d'un codi lingüístic compartit pot provocar malentesos, incomoditats i un desgast comunicatiu que afecta el funcionament col·lectiu.

D'altra banda, Lluís Riera adopta una posició més funcional: considera que l'anglès acostuma a ser suficient per a les comunicacions de pista, on el llenguatge és més bàsic, reforçat sovint pel llenguatge no verbal. Tot i això, reconeix que en situacions com les negociacions amb representants o el tracte amb personal administratiu, les barreres lingüístiques poden dificultar molt la comunicació. Una observació significativa és la que fa José María Pérez, que apunta que els conflictes comunicatius més greus sovint no es produeixen dins del cos tècnic o esportiu, sinó entre els jugadors i el personal de suport (neteja, manteniment, oficines), on l'anglès no és habitual. En canvi, Alejandro García Reneses insisteix que, en la seva experiència, l'anglès ha estat sempre suficient. Aquesta afirmació, no obstant això, pot estar condicionada pel fet que la seva trajectòria s'ha desenvolupat gairebé exclusivament a Espanya, amb entorns comunicatius més homogenis i menys internacionals.

Finalment, pel que fa a les competicions internacionals (com tornejos o campionats), la majoria coincideix que seria molt beneficiós disposar d'intèrprets. Plaza considera que hauria de ser un recurs normalitzat, i José María Pérez afirma que en moltes ocasions ja se n'utilitzen i que és "primordial". La seva visió s'alinea amb estudis com els de Valero Garcés (2014), que defensen que la mediació lingüística contribueix a evitar malentesos i tensions en contextos d'alta complexitat comunicativa, com poden ser les competicions esportives internacionals.

Perfil ideal del traductor o intèrpret

Aquest bloc del qüestionari pretenia identificar quin hauria de ser el perfil professional més adient per cobrir les necessitats lingüístiques dins d'un club de bàsquet, tenint en compte la naturalesa tècnica, emocional i dinàmica de la comunicació en aquest àmbit. També es demanava quines competències consideren essencials els professionals entrevistats per a un traductor o intèrpret esportiu.

Els entrevistats coincideixen que el coneixement del món del bàsquet és clau, però no suficient. Joan Plaza és especialment clar en aquest punt: considera imprescindible una formació específica en traducció i interpretació, i si és possible, complementada amb experiència dins del món del bàsquet. Segons ell, no es pot deixar en mans de qualsevol que conegui l'idioma, ja que sovint el que cal transmetre no són només paraules, sinó intencions, matisos i instruccions tàctiques amb conseqüències reals en el rendiment esportiu. Aleix Duran comparteix aquesta visió i afegeix que l'intèrpret ha de tenir la capacitat de captar el concepte i transmetre'l amb claredat. Adverteix del risc de fer traduccions literals en situacions en què es necessita una comprensió profunda del joc. També assenyala que seria molt útil que l'intèrpret pogués assessorar l'entrenador pel que fa al ritme i forma de parlar, per facilitar la comunicació en situacions col·lectives. Lluís Riera fa èmfasi en la flexibilitat i l'adaptació a la dinàmica de grup. En destaca la importància d'entendre prèviament el context i integrar-se en la rutina de l'equip, per poder actuar amb naturalitat i eficiència. Aquesta adaptació cultural i operativa és una de les competències clau de la interpretació professional en entorns especialitzats.

José María Pérez, des del punt de vista mèdic i funcional, remarca la importància que el traductor conegui el lèxic específic del bàsquet, especialment en el cas dels entrenadors ajudants, que acostumen a ser els que assumeixen aquesta funció. A més, afegeix que molts d'aquests perfils es formen en anglès per poder cobrir aquesta necessitat comunicativa, la qual cosa reforça la idea que, malgrat que es cobreix internament, hi ha una mancança de figures professionals formades específicament.

D'altra banda, el silenci de García Reneses en aquest bloc podria interpretar-se com una manca d'interès o valoració de la figura del traductor, però també pot respondre a una realitat menys globalitzada dins del seu historial com a entrenador, centrat gairebé exclusivament en l'estat espanyol.

En resum, l'intèrpret ideal dins del bàsquet europeu hauria de combinar tres tipus de competències: lingüístiques, culturals i tècnic esportives.

Necessitat (o no) d'aquesta figura

El quart i últim bloc del qüestionari plantejava una reflexió final sobre fins a quin punt la figura del traductor o intèrpret hauria de tenir un paper més rellevant dins del món del bàsquet europeu. Les respostes permeten observar dues posicions diferenciades: d'una banda, aquells que consideren que aquesta figura hauria d'estar més present; de l'altra, els que pensen que ja no és necessària.

Aleix Duran, Joan Plaza i Lluís Riera coincideixen a destacar que la presència d'un traductor professional milloraria el rendiment dels equips i l'eficiència comunicativa global. Duran el situa dins un conjunt de perfils (psicòlegs, nutricionistes, podòlegs) que poden tenir un gran impacte en el funcionament d'un club, però que sovint no són contractats per motius pressupostaris. Plaza reforça aquesta idea des de la seva experiència a l'estranger, afirmant que el desconeixement d'idiomes genera malentesos i dificulta la integració tant de jugadors com d'entrenadors. Riera, amb una visió més pragmàtica, defensa que la necessitat és molt més clara en contextos internacionals o federatius, on l'anglès no és suficient per garantir una comunicació fluida. En canvi, José María Pérez i Alejandro García Reneses mostren una posició més escèptica respecte a la necessitat actual d'aquesta figura. Pérez considera que avui dia la majoria d'entrenadors ja tenen coneixements d'anglès suficients i que els mateixos equips s'organitzen per compensar possibles mancances. Afegeix, fins i tot, que abans eren els mateixos jugadors estrangers qui feien de traductors entre ells. García Reneses adopta una posició rotundament negativa: segons la seva experiència, l'anglès és suficient i no ha trobat cap dificultat rellevant en aquest sentit.

Aquest contrast reflecteix no només diferents posicionaments, sinó també diferents realitats professionals. Aquells que han treballat en entorns clarament internacionals perceben de manera més clara la necessitat de la mediació lingüística. En canvi, aquells amb trajectòries més locals o amb una visió més tradicional del funcionament dels equips consideren que la comunicació ja és prou efectiva.

Aquestes respostes coincideixen amb estudis recents en sociolingüística aplicada a l'esport (Pym, 2008; Taibi & Ozolins, 2016), que defensen que la globalització dels equips professionals obliga a reconsiderar els mecanismes de comunicació, incorporant figures especialitzades quan el multilingüisme deixa de ser una excepció per esdevenir la norma. D'aquesta manera, es fa evident que el debat no és només lingüístic, sinó també estructural i econòmic.

En definitiva, el reconeixement de la figura del traductor o intèrpret dins del bàsquet europeu està estretament vinculat a la internacionalització de l'equip, a la cultura

comunicativa de l'entrenador i al nivell de recursos del club. Encara que actualment aquesta figura és sovint invisible, el seu impacte potencial en la cohesió i en el rendiment esportiu és innegable.

5. CONCLUSIONS

Tant les dades que reforcen la constant migració de jugadors estrangers a totes les lligues europees, com l'anàlisi detallada de les entrevistes confirmen que la figura del traductor o intèrpret dins del bàsquet europeu professional, tot i no estar institucionalitzada, compleix una funció fonamental per garantir una comunicació fluida, precisa i eficient en un entorn altament internacionalitzat.

Aquesta necessitat es manifesta de formes diverses segons el context: en alguns casos, es cobreix de manera improvisada per entrenadors ajudants o jugadors. En altres situacions puntuals, com la Final Four o la Copa del Rei, l'Eurolliga i l'ACB proporcionen serveis de traducció simultània en diverses llengües (Sentamans, 2023), incloent-hi l'anglès, l'espanyol, el rus i altres, per garantir una comunicació efectiva entre participants i mitjans de comunicació.

Tanmateix, no hi ha dades públiques específiques que indiquin quants equips de l'Eurolliga o d'ACB compten amb traductors o intèrprets oficials dins del seu personal tècnic o dels departaments de comunicació. Tot i això, és habitual que els equips multinacionals de l'Eurolliga incorporin personal amb competències multilingües per facilitar la comunicació entre jugadors, entrenadors i mitjans de comunicació.

Aquestes diferències i la falta d'informació i professionalització d'aquesta figura fan evident la necessitat d'una figura professional que pugui fer d'intermediari adequadament entre llengües i cultures.

Per altra banda, els quatre eixos analitzats al treball –presència de la figura, comunicació multilingüe, perfil ideal i necessitat o no d'aquest rol– reflecteixen una realitat heterogènia on conviuen contextos molt globalitzats amb altres més locals. Aquest contrast també es veu en les respostes dels entrevistats: mentre que figures com Joan Plaza o Aleix Duran, que s'han mogut més per països i clubs a l'estranger, destaquen la importància d'aquesta figura per facilitar la integració i la transmissió precisa de missatges, altres com Alejandro García Reneses, amb experiència predominant a l'Estat espanyol, consideren que no és necessària gràcies a l'ús generalitzat de l'anglès.

Malgrat aquestes divergències, l'estudi apunta clarament cap a una necessitat creixent de professionalització en la comunicació multilingüe dins dels clubs de bàsquet. En un esport que requereix instruccions constants, matisos tàctics i una coordinació estreta entre membres d'orígens diversos, la presència d'un intèrpret format pot ser clau per evitar malentesos, millorar el rendiment esportiu i afavorir la cohesió del grup.

En conclusió, després de l'elaboració i anàlisi d'aquest treball, es pot constatar que la figura del traductor o intèrpret no només contribueix a resoldre obstacles lingüístics, sinó que també actua com a pont cultural i emocional en moments de tensió, pressió o adaptació. Per això, el reconeixement d'aquest rol hauria de formar part de l'evolució estructural dels clubs i federacions europees, si es vol mantenir un nivell alt de rendiment i professionalitat.

6. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

ACB, Liga Endesa y Copa del Rey, *acb.com*, (Web) Disponible a: <https://www.acb.com/>

Euroleague Basketball, *euroleaguebasketball.net*, (Web) Disponible a: <https://www.euroleaguebasketball.net/>

Pym, A., *On Translator Ethics: Principles for Mediation between Cultures*, Amsterdam: John Benjamins, 2008.

Sentamans, J., ‘Traducción simultánea en el baloncesto’, *J. Sentamans*, 27 de juliol del 2023, (Web) Disponible a: <https://jsentamans.com/traduccion-simultanea-baloncesto/>

SoloBasket, ‘Informe FIBA: el problema del baloncesto español y la ACB’, *SoloBasket.com*, (Web) Disponible a: <https://www.solobasket.com/liga-endesa/informe-fiba-problema-baloncesto-espanol-acb>

Sureda Homs, A., *Traducció Especialitzada: El cas del bàsquet*, Treball Final de Grau, UAB, 2021. Disponible a: <https://ddd.uab.cat/record/249209>

Taibi, M. and Ozolins, U., *Community Translation*, London: Bloomsbury, 2016.

Transparent Language, ‘Is English the Lingua Franca of International Sports?’, *Transparent Language Blog*, 10 d’agost del 2016, (Web) Disponible a: <https://blogs.transparent.com/language-news/2016/08/10/is-english-the-lingua-franca-of-international-sports/>

Valero Garcés, C., *Communicating across Cultures: A Coursebook on Interpreting and Translating in Public Services and Institutions*, Manchester: St. Jerome Publishing, 2014.

7. ANNEXOS

7.1 Annex 1: Respostes dels entrevistats

- Alejandro García Reneses

Cuestionario dirigido a profesionales del baloncesto europeo

Introducción

Este cuestionario forma parte de un **Trabajo de Fin de Grado sobre la traducción e interpretación en el mundo del baloncesto**. El objetivo es conocer la percepción y la experiencia de profesionales del baloncesto en relación con la necesidad y el uso de traductores o intérpretes en este ámbito. Las respuestas se tratarán de manera confidencial y solo se utilizarán con fines académicos.

En las preguntas de opción múltiple, subraya la opción que desees responder. En las preguntas que requieren una respuesta argumentada y/o escrita, por favor, escribe en otro color (azul) tu respuesta.

Nombre completo: Alejandro García Reneses

Cargo actual: Jubilado

Experiencia en baloncesto profesional (clubes, selecciones, países donde ha trabajado): Joventut de Badalona, Círcol Catòlic de Badalona (Cotonificio) Bàsquet Girona, Alba de Berlin, Barça, Unicaja (Málaga), Gran Canaria y varios equipos de la Selección Española de Baloncesto

1. Presencia de traductores o intérpretes en el baloncesto profesional

1. A lo largo de tu trayectoria, ¿has trabajado en situaciones donde se haya requerido la figura de un **traductor o intérprete** dentro de un club o competición de baloncesto?
 - Sí / **No**
 - Si la respuesta es Sí, ¿podrías explicar en qué situaciones y cuál era el papel de esta persona?
 - Si la respuesta es No, ¿has vivido situaciones en las que crees que hubiera sido útil contar con una figura así? Menciona alguna. **No he vivido casi ninguna.**
2. ¿Quién suele contratar o proporcionar este servicio en los casos que conoces?
 - El club
 - El entrenador
 - Los jugadores
 - Un organismo externo (federaciones, eventos internacionales)
 - Otros (por favor, especifica): **En prácticamente todos los Clubes se usa el inglés.**
3. En tu experiencia, ¿en qué **ámbitos** se ha hecho más necesaria esta figura? (Puedes marcar más de una opción)
 - Traducción en **entrenamientos, partidos e instrucciones tácticas** (explicación de sistemas de juego, indicaciones técnicas)
 - Interpretación en **ruedas de prensa y comunicación con medios**
 - Traducción para **documentos oficiales del club** (contratos, comunicados)
 - Apoyo en la **vida cotidiana** del jugador en un país extranjero (trámites, alojamiento, relaciones sociales)
 - Otros (por favor, especifica): **Ninguna**

2. Comunicación multilingüe en el baloncesto europeo

4. ¿Crees que la lengua franca (inglés) es suficiente para cubrir todas las necesidades comunicativas dentro de un club europeo, o consideras necesario un apoyo lingüístico especializado? **Suficiente.**
5. ¿Has presenciado dificultades de comunicación entre jugadores, entrenadores, representantes o miembros del club debido a barreras lingüísticas?
 - Sí / **No**
 - Si la respuesta es sí, ¿en qué tipo de situaciones se han dado estos problemas?
6. En competiciones como la **Copa del Rey, torneos internacionales o selecciones nacionales**, ¿crees que sería útil disponer de traductores o intérpretes para garantizar una mejor comunicación entre equipos, arbitraje y prensa? **No.**

3. Perfil del traductor o intérprete en el baloncesto

7. Si conoces casos de clubes, entrenadores o jugadores que han requerido este servicio, ¿qué perfil crees que es el más frecuente?
 - Una persona con **formación en traducción e interpretación**
 - Una persona con **conocimiento profundo del mundo del baloncesto y experiencia previa**
 - Una persona con **experiencia previa en la interpretación**
 - Una persona con **conocimiento profundo del mundo del baloncesto, pero sin mucha experiencia en interpretación**
 - Alguien que simplemente conozca el idioma, independientemente de su formación o experiencia deportiva
 - Otros (por favor, especifica)
8. En tu opinión, ¿cuáles son las **habilidades clave** que debería tener un traductor o intérprete en el baloncesto profesional?

4. Reflexión final

9. ¿Crees que la figura del traductor o intérprete debería tener un papel más relevante dentro del baloncesto europeo? ¿Por qué? **No, porque todos entienden el inglés.**
10. ¿Tienes alguna experiencia o anécdota relacionada con la comunicación multilingüe en el baloncesto que te parezca interesante compartir para este estudio? **No.**

Agradecimiento

Muchas gracias por tu colaboración. Tu experiencia y opinión son muy valiosas para este trabajo de investigación.

Gràcies! Gracias! Thanks! Спасибо! Danke schön! Σας ευχαριστώ! Хвала вам!

Qüestionari adreçat a professionals del bàsquet europeu

Introducció

Aquest qüestionari forma part d'un **Treball de Fi de Grau sobre la traducció i interpretació en el món del bàsquet**. L'objectiu és conèixer la percepció i l'experiència de professionals del bàsquet pel que fa a la necessitat i l'ús de traductors o intèrprets en aquest àmbit. Les respostes es tractaran de manera confidencial i només s'utilitzaran amb finalitats acadèmiques.

En les preguntes d'opció múltiple, subratlla l'opció que vulguis respondre. En les preguntes en què es demana una resposta argumentada i/o escrita, si us plau, escriu en un altre color (blau) la teva resposta.

Nom complet: ALEIX DURAN NYSSSEN

Càrrec actual: ENTRENADOR AJUDANT DEL JOVENTUT DE BADALONA

Experiència en el bàsquet professional (clubs, seleccions, països on ha treballat):

BASQUET MANRESA

FC BARCELONA

BESIKTAS ISTAMBUL (TURQUIA)

AS MÓNACO (FRANÇA)

JOVENTUT DE BADALONA

SELECCIONS ESPAÑOLES U18, U19, U20

1. Presència de traductors o intèrprets en el bàsquet professional

1. Al llarg de la teva trajectòria has treballat en situacions on s'hagi requerit la figura d'un **traductor o intèrpret** dins d'un club o competició de bàsquet?
 - Sí / No
 - Si la resposta és Sí, podries explicar en quines situacions i quin paper tenia aquesta persona?
 - Si la resposta és No, has viscut situacions on creus que hagués estat útil una figura així? Esmenta'n alguna.

En totes les dinàmiques professionals que he viscut, la traducció la fa un dels entrenadors ajudants de l'equip. Per les dinàmiques de pista i reunions relacionades amb basquet, en la majoria de casos, aquesta ajuda és suficient.

Penso que en situacions on els matisos son molt més importants, si que seria ideal disposar d'aquesta figura: reunions individuals amb jugadors, resolució de conflictes, aspectes esmentats en el punt 3 d'aquesta enquesta

2. Qui sol contractar o proporcionar aquest servei en els casos que coneixes?
 - a. El club
 - b. L'entrenador
 - c. Els jugadors
 - d. Un organisme extern (federacions, esdeveniments internacionals)
 - e. Altres (si us plau, especifica)
3. En la teva experiència, en quins **àmbits** s'ha fet més necessària aquesta figura? (Pots marcar més d'una opció)
 - a. Traducció en **entrenaments, partits i instruccions tàctiques** (explicació de sistemes de joc, consignes tècniques)
 - b. Interpretació en **rodes de premsa i comunicació amb mitjans**
 - c. Traducció per a **documents oficials del club** (contractes, comunicats)
 - d. Suport en la **vida quotidiana** del jugador en un país estranger (tràmits, allotjament, relacions socials)
 - e. Altres (si us plau, especifica)

2. Comunicació multilingüe en el bàsquet europeu

4. Creus que la llengua franca (anglès) és suficient per cobrir totes les necessitats comunicatives dins d'un club europeu, o veus necessari un suport lingüístic especialitzat?
5. Has presenciat dificultats de comunicació entre jugadors, entrenadors, representants, o membres del club a causa de barreres lingüístiques?
 - Sí / No
 - Si la resposta és sí, en quin tipus de situacions s'han donat aquests problemes?

En països com Turquia a o França, on he tingut la sort de treballar, no tothom domina suficientment la llengua anglesa i seria ideal tenir un traductor de la llengua autòctona. Algunes vegades l'entrenador no pertany al país de l'equip que entrena. Això produeix una mena de "doble barrera" idiomàtica. He viscut l'exemple d'estar d'ajudant d'un entrenador Montenegri que entrenava un equip turc. O un entrenador serbi que entrenava un equip Francès. O un entrenador Austríac entrenant un equip espanyol.

Totes aquestes situacions dificulten encara més la comunicació però també dificultarien més el fet de trobar un perfil d'intèrpret adequat

6. En competicions com la **Copa del Rei, torneos internacionales o selecciones nacionales**, creus que seria útil disposar de traductors o intèrprets per garantir una millor comunicació entre equips, arbitratge i premsa?

En Copes del Rey potser es fa menys necessari. En competicions o torneos internacionals seria de gran ajuda. Els Campionats que he assistit amb la selecció espanyola U18, U19 o U20 en països com Grècia, Turquia o Hungria es generen molts mals entesos a nivell de logística per tema de barrera idiomàtica. També és cert que, en aquest cas, hi hauria d'haver intèrprets de tots els idiomes presents perquè, la majoria de cops, el nivell mitjà d'anglès és molt baix per part dels responsables dels equips participants

3. Perfil del traductor o intèrpret en el bàsquet

7. Si coneixes casos de clubs, entrenadors o jugadors que han requerit aquest servei, **quin perfil creus que es el més freqüent?**
 - Una persona amb **formació en traducció i interpretació**
 - Una persona amb **coneixement profund del món del bàsquet i experiència prèvia**
 - Una persona amb **experiència prèvia en la interpretació**

- Una persona amb **coneixement profund del món del bàsquet, però sense gaire experiència interpretant**
- Algú que simplement conegui l'idioma, independentment de la seva formació o experiència esportiva
- Altres (si us plau, especifica)

8. En la teva opinió, quines són les **habilitats clau** que hauria de tenir un traductor o intèrpret en el bàsquet professional?

- En entrenaments i partits: Capacitat per captar el concepte que es vol transmetre i traduir-lo com a tal. Evitar la traducció literal. Observar i apropar-se als jugadors que més necessitat puguin tenir de la traducció
- Situacions fora pista: màxim rigor amb els detalls i matisos a traduir. Buscar literalitat i assegurar-se de que el concepte queda entès.
- Anticipació a les situacions que es puguin crear en la dinàmica de l'equip
- Assessorar a l'entrenador en el ritme de parlar per poder fer arribar la informació de la millor manera possible

4. Reflexió final

9. Creus que la figura del traductor o intèrpret hauria de tenir un paper més rellevant dins del bàsquet europeu? Per què?

Hi ha moltes figures que ajudarien als clubs / equips a fer una millor treballa transversal:

Psicòlegs esportius, neuro-psicòlegs, podòlegs, nutricionistes... son de gran ajuda però la majoria de clubs de bàsquet no se'ls poden permetre per raons econòmiques. Almenys de manera professional full time. Els intèrprets estarien dins d'aquest grup de professionals. Sense dubte millorarien molt el rendiment de qualsevol equip però, desgraciadament, és difícil que els clubs hi destinin un sou.

10. Tens alguna experiència o anècdota relacionada amb la comunicació multilingüe en el bàsquet que et sembli interessant compartir per aquest estudi?

Agraïment

Moltes gràcies per la teva col·laboració. La teva experiència i opinió són molt valuoses per aquest treball de recerca.

Gràcies! Gracias! Thanks! Спасибо! Danke schön! Σας ευχαριστώ! Хвала вам!

Qüestionari adreçat a professionals del bàsquet europeu

Introducció

Aquest qüestionari forma part d'un **Treball de Fi de Grau sobre la traducció i interpretació en el món del bàsquet**. L'objectiu és conèixer la percepció i l'experiència de professionals del bàsquet pel que fa a la necessitat i l'ús de traductors o intèrprets en aquest àmbit. Les respostes es tractaran de manera confidencial i només s'utilitzaran amb finalitats acadèmiques.

En les preguntes d'opció múltiple, subratlla l'opció que vulguis respondre. En les preguntes en què es demana una resposta argumentada i/o escrita, si us plau, escriu en un altre color (blau) la teva resposta.

Nom complet: Joan Plaza Duran

Càrrec actual: Entrenador Jefe Morabanc Andorra (ACB)

Experiència en el bàsquet professional (clubs, seleccions, països on ha treballat): Joventut Badalona (Entr.Ajud.); Real Madrid, Cajasol Sevilla, Zalgiris Kaunas, Unicaja Málaga, Zenit Sant Petersburg, Betis, AEK Atenas, Morabanc Andorra

1. Presència de traductors o intèrprets en el bàsquet professional

1. Al llarg de la teva trajectòria, has treballat o has tingut el coneixement de situacions on s'hagi requerit la figura d'un **traductor o intèrpret** dins d'un club o competició de bàsquet?
 - Sí / No
 - Si la resposta és sí, podries explicar en quines situacions i quin paper tenia aquesta persona?
 - Si la resposta és No, has viscut situacions on creus que hagués estat útil una figura així? Esmenta'n alguna. Hauria anat bé a Rússia, Lituània, Grècia i a la majoria de llocs... però especialment treballant a l'estranger
2. Qui sol contractar o proporcionar aquest servei en els casos que coneixes?
 - **El club** Acostuma a ser el club, però depenent del perfil de jugadors que composin l'equip.
 - L'entrenador
 - Els jugadors
 - Un organisme extern (federacions, esdeveniments internacionals)
 - Altres (si us plau, especifica)
3. En la teva experiència, en quins **àmbits** s'ha fet més necessària aquesta figura? (Pots marcar més d'una opció)
 - Traducció en **entrenaments, partits i instruccions tàctiques** (explicació de sistemes de joc, consignes tècniques): Sí, es possible, però en comunió amb l'Entrenador.
 - Interpretació en **rodes de premsa i comunicació amb mitjans**: Aquí es fonamental per poder transmetre el missatge desitjat, donat que tampoc els periodistes saben o entenen els "girs" interioritzats a una Roda de Premsa.
 - Traducció per a **documents oficials del club** (contractes, comunicats)

- Suport en la **vida quotidiana** del jugador en un país estranger (tràmits, allotjament, relacions socials): **Sí, caldria que hi hagués aquesta figura per permetre una integració més ràpida i sencera del jugador a l'entorn.**
- Altres (si us plau, especifica)

2. Comunicació multilingüe en el bàsquet europeu

4. Creus que la llengua franca (anglès) és suficient per cobrir totes les necessitats comunicatives dins d'un club europeu, o veus necessari un suport lingüístic especialitzat? **Crec que donem per fet massa coses -que els jugadors, staff, directius, periodistes, etc... tenen un nivell adequat- i rotundament no es així i encara menys quan hi ha la pressió dels resultats.**
5. Has presenciat dificultats de comunicació entre jugadors, entrenadors, representants, o membres del club a causa de barreres lingüístiques?
 - **Sí / No**
 - Si la resposta és sí, en quin tipus de situacions s'han donat aquests problemes? **Simplement no preguntar per vergonya a quedar en evidència i per tant, fer que el missatge no hagi arribat en la seva totalitat, en el perill que això implica.**
6. En competicions com la **Copa del Rei, tornejos internacionals o seleccions nacionals**, creus que seria útil disposar de traductors o intèrprets per garantir una millor comunicació entre equips, arbitratge i premsa? **Sí, hauria de ser natural i que entre tots ho normalitzéssim, però desgraciadament es excepcional.**

3. Perfil del traductor o intèrpret en el bàsquet

7. Si coneixes casos de clubs, entrenadors o jugadors que han requerit aquest servei, **quin perfil creus que es el més freqüent?**
 - Una persona amb **formació en traducció i interpretació** **SÍ**
 - Una persona amb **coneixement profund del món del bàsquet i experiència prèvia** **Sí, si es possible.**
 - Una persona amb **experiència prèvia en la interpretació** **Sí, si es possible**
 - Una persona amb **coneixement profund del món del bàsquet, però sense gaire experiència interpretant** **No, dono valor al bon intèrpret.**
 - Algú que simplement conegui l'idioma, independentment de la seva formació o experiència esportiva
 - Altres (si us plau, especifica)
8. En la teva opinió, quines són les **habilitats clau** que hauria de tenir un traductor o intèrpret en el bàsquet professional? **Conèixer prèviament a l'Entrenador, per no fer una traducció literal, procurar que hi hagués un contacte previ i entengués els matisos.**

4. Reflexió final

9. Creus que la figura del traductor o intèrpret hauria de tenir un paper més rellevant dins del bàsquet europeu? Per què? **Conèixer prèviament a l'Entrenador, per no fer una traducció literal, procurar que hi hagués un contacte previ i entengués els matisos.**
10. Tens alguna experiència o anècdota relacionada amb la comunicació multilingüe en el bàsquet que et sembli interessant compartir per aquest estudi? **Viure en alguns països m'ha fet dubtar i corroborar (en primera persona) que no es distorsiones el missatge que estigues donant a la premsa o als jugadors, especialment en situacions de tensió per resultats, salaris, hàbits, etc...**

Agraïment

Moltes gràcies per la teva col·laboració. La teva experiència i opinió són molt valuoses per a aquest treball de recerca.

Gràcies! Gracias! Thanks! Спасибо! Danke schön! Σας ευχαριστώ! Хвала вам!

- Lluís Riera Martí

Qüestionari adreçat a professionals del bàsquet europeu

Introducció

Aquest qüestionari forma part d'un **Treball de Fi de Grau sobre la traducció i interpretació en el món del bàsquet**. L'objectiu és conèixer la percepció i l'experiència de professionals del bàsquet pel que fa a la necessitat i l'ús de traductors o intèrprets en aquest àmbit. Les respostes es tractaran de manera confidencial i només s'utilitzaran amb finalitats acadèmiques.

En les preguntes d'opció múltiple, subratlla l'opció que vulguis respondre. En les preguntes en què es demana una resposta argumentada i/o escrita, si us plau, escriu en un altre color (blau) la teva resposta.

Nom complet: LLUIS RIERA MARTI

Càrrec actual: ENTRENADOR AJUDANT CZECH REPUBLIC

Experiència en el bàsquet professional (clubs, seleccions, països on ha treballat): CLUB JOVENTUT BADALONA, BASKONIA VITORIA, GIRONA BASQUET, RAPLA (ESTONIA), TIZONA BURGOS, CALEDONIA GLADIATORS (REGNE UNIT)

1. Presència de traductors o intèrprets en el bàsquet professional

1. Al llarg de la teva trajectòria, has treballat o has tingut el coneixement de situacions on s'hagi requerit la figura d'un **traductor o intèrpret** dins d'un club o competició de bàsquet?
 - Sí / [No](#)
 - Si la resposta és sí, podries explicar en quines situacions i quin paper tenia aquesta persona?
 - Si la resposta és No, has viscut situacions on creus que hagués estat útil una figura així? Esmenta'n alguna. [Molts anys he fet de traductor jo mateix i, especialment a l'inici de la meua carrera com a entrenador professional no tenia el nivell per traduir especialment les xerrades llargues de l'entrenador. En aquestes ocasions era un jugador \(Savané\) que feia de traductor per poder arribar millor als jugadors estrangers.](#)
2. Qui sol contractar o proporcionar aquest servei en els casos que coneixes?
 - [El club](#)
 - L'entrenador
 - Els jugadors
 - Un organisme extern (federacions, esdeveniments internacionals)

○ Altres (si us plau, especifica) 3. En la teva experiència, en quins àmbits s'ha fet més necessària aquesta figura? (Pots marcar més d'una opció) ○ Traducció en entrenaments, partits i instruccions tàctiques (explicació de sistemes de joc, consignes tècniques) ○ Interpretació en rodes de premsa i comunicació amb mitjans ○ Traducció per a documents oficials del club (contractes, comunicats) ○ Suport en la vida quotidiana del jugador en un país estranger (tràmits, allotjament, relacions socials) ○ Altres (si us plau, especifica)
2. Comunicació multilingüe en el bàsquet europeu 4. Creus que la llengua franca (anglès) és suficient per cobrir totes les necessitats comunicatives dins d'un club europeu, o veus necessari un suport lingüístic especialitzat? <i>A Europa amb l'anglès es suficient, entenent que l'entrenador es pot perdre molts aspectes especialment en entendre que es diuen els jugadors autòctons en cas que no parlin anglès.</i> 5. Has presenciat dificultats de comunicació entre jugadors, entrenadors, representants, o membres del club a causa de barreres lingüístiques? ○ <i>Sí</i> / No ○ Si la resposta és sí, en quin tipus de situacions s'han donat aquests problemes? <i>Especialment en la comunicació del director esportiu amb els jugadors, en temes més professional o contractuals. En temes de pista, el llenguatge és molt bàsic i fàcil de traslladar. A més, el llenguatge no verbal supleix molt en aquestes situacions.</i> 6. En competicions com la Copa del Rei, tornejos internacionals o seleccions nacionals, creus que seria útil disposar de traductors o intèrprets per garantir una millor comunicació entre equips, arbitratge i premsa? <i>Especialment en competicions internacionals o seleccions nacionals. Bàsicament tot és amb anglès però, però algun traductor del país amb el país organitzador seria important.</i>
3. Perfil del traductor o intèrpret en el bàsquet 7. Si coneixes casos de clubs, entrenadors o jugadors que han requerit aquest servei, quin perfil creus que es el més freqüent? ○ Una persona amb formació en traducció i interpretació ○ Una persona amb coneixement profund del món del bàsquet i experiència prèvia ○ Una persona amb experiència prèvia en la interpretació ○ Una persona amb coneixement profund del món del bàsquet, però sense gaire experiència interpretant ○ Algú que simplement conegui l'idioma, independentment de la seva formació o experiència esportiva ○ Altres (si us plau, especifica) 8. En la teva opinió, quines són les habilitats clau que hauria de tenir un traductor o intèrpret en el bàsquet professional? <i>Intentar conèixer el context previament a iniciar la feina. Ha de ser una persona que s'adapti fàcilment a la dinàmica i als imprevistos que aquesta feina genera.</i>

4. Reflexió final

9. Creus que la figura del traductor o intèrpret hauria de tenir un paper més rellevant dins del bàsquet europeu? Per què? Ara mateix, penso que és més important als organismes federatius i de competicions, especialment en les internacionals. En un club no ho veig tant imprescindible, ja que l'anglès és el vehicle per poder-nos comunicar, especialment aquí a Europa. Als països asiàtics, és imprescindible.
10. Tens alguna experiència o anècdota relacionada amb la comunicació multilingüe en el bàsquet que et sembli interessant compartir per aquest estudi? Si, bàsicament el fet de no entendre els jugadors que es comuniquen en el seu propi idioma quan saps que segurament estan parlant de tu, com a entrenador. El llenguatge no verbal sovint delata i posa sobre la taula aspectes que el desconeixement de l'idioma no permet entendre directament. Després una altra anècdota és el fet que sovint no es tradueixen coses que es donen per enteses, com per exemple, certes expressions en els temps morts o aspectes que el llenguatge no verbal ja permet entendre directament.

Agraïment

Moltes gràcies per la teva col·laboració. La teva experiència i opinió són molt valuoses per a aquest treball de recerca.

Gràcies! Gracias! Thanks! Спасибо! Danke schön! Σας ευχαριστώ! Хвала вам!

Qüestionari adreçat a professionals del bàsquet europeu

Introducció

Aquest qüestionari forma part d'un **Treball de Fi de Grau sobre la traducció i interpretació en el món del bàsquet**. L'objectiu és conèixer la percepció i l'experiència de professionals del bàsquet pel que fa a la necessitat i l'ús de traductors o intèrprets en aquest àmbit. Les respostes es tractaran de manera confidencial i només s'utilitzaran amb finalitats acadèmiques.

En les preguntes d'opció múltiple, subratlla l'opció que vulguis respondre. En les preguntes en què es demana una resposta argumentada i/o escrita, si us plau, escriu en un altre color (blau) la teva resposta.

Nom complet: JOSE MARÍA PÉREZ PERDIGÓN

Càrrec actual: FISIOTERAPEUTA

Experiència en el bàsquet professional (clubs, seleccions, països on ha treballat): CLUB JOVENTUT BADALONA, FEDERACIÓ ESPANYOLA DE BASQUETBOL.

1. Presència de traductors o intèrprets en el bàsquet professional

1. Al llarg de la teva trajectòria, has treballat o has tingut el coneixement de situacions on s'hagi requerit la figura d'un **traductor o intèrpret** dins d'un club o competició de bàsquet?
 - **Sí** / No
 - Si la resposta és sí, podries explicar en quines situacions i quin paper tenia aquesta persona? En els entrenaments o reunions d'equip, tant prepartit com postpartit. En la majoria de casos, el traductor és un entrenador ajudant. En el bàsquet espanyol, l'idioma comú és l'anglès. En altre situació son les rodes de premsa post partit en competicions internacional on l'equip local pot posar traductors de la llengua autòctona a l'anglès.
 - Si la resposta és No, has viscut situacions on creus que hagués estat útil una figura així? Esmenta'n alguna.
2. Qui sol contractar o proporcionar aquest servei en els casos que coneixes?
 - a. El club
 - b. **L'entrenador** (normalment l'ajudant)
 - c. Els jugadors
 - d. Un organisme extern (federacions, esdeveniments internacionals)
 - e. Altres (si us plau, especifica)
3. En la teva experiència, en quins **àmbits** s'ha fet més necessària aquesta figura? (Pots marcar més d'una opció)
 - a. Traducció en **entrenaments, partits i instruccions tàctiques** (explicació de sistemes de joc, consignes tècniques)
 - b. Interpretació en **rodes de premsa i comunicació amb mitjans**
 - c. Traducció per a **documents oficials del club** (contractes, comunicats)
 - d. Suport en la **vida quotidiana** del jugador en un país estranger (tràmits, allotjament, relacions socials)
 - e. Altres (si us plau, especifica)

2. Comunicació multilingüe en el bàsquet europeu

4. Creus que la llengua franca (anglès) és suficient per cobrir totes les necessitats comunicatives dins d'un club europeu, o veus necessari un suport lingüístic especialitzat? **Només en l'àmbit de les rodes de premsa.**
5. Has presenciat dificultats de comunicació entre jugadors, entrenadors, representants, o membres del club a causa de barreres lingüístiques?
 - a. **Sí** / No
 - b. Si la resposta és sí, en quin tipus de situacions s'han donat aquests problemes? **Sobretot amb les persones que no son staff directe, tal com dones de la neteja, manteniment del club, oficines...**
6. En competicions com la **Copa del Rei, tornejos internacionals o seleccions nacionals**, creus que seria útil disposar de traductors o intèrprets per garantir una millor comunicació entre equips, arbitratge i premsa? **És primordial i ja s'està utilitzant.**

3. Perfil del traductor o intèrpret en el bàsquet

7. Si coneixes casos de clubs, entrenadors o jugadors que han requerit aquest servei, **quin perfil creus que es el més freqüent?**
 - Una persona amb **formació en traducció i interpretació**
 - Una persona amb **coneixement profund del món del bàsquet i experiència prèvia**
 - Una persona amb **experiència prèvia en la interpretació**
 - Una persona amb **coneixement profund del món del bàsquet, però sense gaire experiència interpretant**
 - Algú que simplement conegui l'idioma, independentment de la seva formació o experiència esportiva
 - Altres (si us plau, especifica)
8. En la teva opinió, quines són les **habilitats clau** que hauria de tenir un traductor o intèrpret en el bàsquet professional? **Sobretot el coneixement del lèxic específic del món del bàsquet en el cas dels entrenadors i entrenadors ajudants. La realitat és que aquest són els que fan cursos per aprendre la llengua anglesa.**

4. Reflexió final

9. Creus que la figura del traductor o intèrpret hauria de tenir un paper més rellevant dins del bàsquet europeu? Per què? **Sincerament crec que actualment no és problema, perquè cada cop els entrenadors tenen més coneixement de la llengua anglesa, abans era freqüent que l'entrenador principal no parlés anglès i ho fes l'ajudant o els americans es traduïssin entre ells.**
10. Tens alguna experiència o anècdota relacionada amb la comunicació multilingüe en el bàsquet que et sembli interessant compartir per aquest estudi? **Sobretot situacions d'"spanglish", "preparator" per referir-se al preparador físic, "block" per referir-se a un bloqueig quan en realitat, "block" significa tap (amb el significat basquetbolístic). Al principi on més dificultat teníem era quan viatjàvem a les repúbliques ex-soviètiques, perquè el coneixement de l'anglès en hotels i llocs varis era nul (i tampoc tenien interès en saber) i era necessari l'ús del Dmitry Flis per comunicar-nos.**

Agraïment

Moltes gràcies per la teva col·laboració. La teva experiència i opinió són molt valuoses per a aquest treball de recerca.

Gràcies! Gracias! Thanks! Спасибо! Danke schön! Σας ευχαριστώ! Хвала вам!

7.2 Annex 2: Questionaris en altres llengües

- Castellà

Cuestionario dirigido a profesionales del baloncesto europeo

Introducción

Este cuestionario forma parte de un **Trabajo de Fin de Grado sobre la traducción e interpretación en el mundo del baloncesto**. El objetivo es conocer la percepción y la experiencia de profesionales del baloncesto en relación con la necesidad y el uso de traductores o intérpretes en este ámbito. Las respuestas se tratarán de manera confidencial y solo se utilizarán con fines académicos.

En las preguntas de opción múltiple, subraya la opción que desees responder. En las preguntas que requieren una respuesta argumentada y/o escrita, por favor, escribe en otro color (azul) tu respuesta.

Nombre completo:

Cargo actual:

Experiencia en baloncesto profesional (clubes, selecciones, países donde ha trabajado):

1. Presencia de traductores o intérpretes en el baloncesto profesional

1. A lo largo de tu trayectoria, ¿has trabajado en situaciones donde se haya requerido la figura de un **traductor o intérprete** dentro de un club o competición de baloncesto?
 - Sí / No
 - Si la respuesta es Sí, ¿podrías explicar en qué situaciones y cuál era el papel de esta persona?
 - Si la respuesta es No, ¿has vivido situaciones en las que crees que hubiera sido útil contar con una figura así? Menciona alguna.
2. ¿Quién suele contratar o proporcionar este servicio en los casos que conoces?
 - a. El club
 - b. El entrenador
 - c. Los jugadores
 - d. Un organismo externo (federaciones, eventos internacionales)
 - e. Otros (por favor, especifica)
3. En tu experiencia, ¿en qué **ámbitos** se ha hecho más necesaria esta figura? (Puedes marcar más de una opción)
 - a. Traducción en **entrenamientos, partidos e instrucciones tácticas** (explicación de sistemas de juego, indicaciones técnicas)
 - b. Interpretación en **ruedas de prensa y comunicación con medios**
 - c. Traducción para **documentos oficiales del club** (contratos, comunicados)
 - d. Apoyo en la **vida cotidiana** del jugador en un país extranjero (trámites, alojamiento, relaciones sociales)
 - e. Otros (por favor, especifica)

2. Comunicación multilingüe en el baloncesto europeo

4. ¿Crees que la lengua franca (inglés) es suficiente para cubrir todas las necesidades comunicativas dentro de un club europeo, o consideras necesario un apoyo lingüístico especializado?

5. ¿Has presenciado dificultades de comunicación entre jugadores, entrenadores, representantes o miembros del club debido a barreras lingüísticas?
- Sí / No
 - Si la respuesta es sí, ¿en qué tipo de situaciones se han dado estos problemas?
6. En competiciones como la **Copa del Rey, torneos internacionales o selecciones nacionales**, ¿crees que sería útil disponer de traductores o intérpretes para garantizar una mejor comunicación entre equipos, arbitraje y prensa?

3. Perfil del traductor o intérprete en el baloncesto

7. Si conoces casos de clubes, entrenadores o jugadores que han requerido este servicio, ¿qué perfil crees que es el más frecuente?
- Una persona con **formación en traducción e interpretación**
 - Una persona con **conocimiento profundo del mundo del baloncesto y experiencia previa**
 - Una persona con **experiencia previa en la interpretación**
 - Una persona con **conocimiento profundo del mundo del baloncesto, pero sin mucha experiencia en interpretación**
 - Alguien que simplemente conozca el idioma, independientemente de su formación o experiencia deportiva
 - Otros (por favor, especifica)
8. En tu opinión, ¿cuáles son las **habilidades clave** que debería tener un traductor o intérprete en el baloncesto profesional?

4. Reflexión final

9. ¿Crees que la figura del traductor o intérprete debería tener un papel más relevante dentro del baloncesto europeo? ¿Por qué?
10. ¿Tienes alguna experiencia o anécdota relacionada con la comunicación multilingüe en el baloncesto que te parezca interesante compartir para este estudio?

Agradecimiento

Muchas gracias por tu colaboración. Tu experiencia y opinión son muy valiosas para este trabajo de investigación.

Gràcies! Gracias! Thanks! Спасибо! Danke schön! Σας ευχαριστώ! Хвала вам!

Questionnaire for European Basketball Professionals

Introduction

This questionnaire is part of a Final Degree Project on translation and interpreting in the world of basketball. Its aim is to explore the perceptions and experiences of basketball professionals regarding the need for and use of translators or interpreters in this field. All responses will be treated confidentially and used solely for academic purposes.

For multiple-choice questions, please underline your chosen answer. For open-ended questions, please write your response in a different colour (blue).

Full name:

Current position:

Experience in professional basketball (clubs, national teams, countries where you have worked):

1. Presence of Translators or Interpreters in Professional Basketball

1. Throughout your career, have you worked in situations where a translator or interpreter was required within a club or basketball competition?
 - o Yes / No
 - o If yes, could you explain in which situations and what role this person played?
 - o If no, have you experienced situations where you think such a figure would have been useful? Please mention one.
2. Who usually hires or provides this service in the cases you are familiar with?
 - o The club
 - o The coach
 - o The players
 - o An external organisation (federations, international events)
 - o Others (please specify)
3. In your experience, in which areas has this figure been most necessary? (You may choose more than one option)
 - o Translation during training sessions, games and tactical instructions (systems, technical guidelines)
 - o Interpreting during press conferences and media communication
 - o Translation of official club documents (contracts, statements)
 - o Support in the player's everyday life in a foreign country (paperwork, accommodation, social relations)
 - o Others (please specify)

2. Multilingual Communication in European Basketball

4. Do you think English, as a lingua franca, is sufficient to meet all communication needs within a European basketball club, or do you consider specialised linguistic support necessary?
5. Have you witnessed communication difficulties between players, coaches, agents, or club members due to language barriers?
 - o Yes / No
 - o If yes, in what kinds of situations did these issues arise?

6. In competitions such as the Copa del Rey, international tournaments or national teams, do you think it would be useful to have translators or interpreters to ensure better communication between teams, referees and the press?

3. Profile of the Translator or Interpreter in Basketball

7. If you are aware of clubs, coaches or players who have required this service, what profile do you think is the most common?
- A person with formal training in translation and interpreting
 - A person with deep knowledge and prior experience in basketball
 - A person with prior experience in interpreting
 - A person with deep knowledge of basketball but little or no interpreting experience
 - Someone who simply knows the language, regardless of formal training or sports experience
 - Others (please specify)
8. In your opinion, what are the key skills a translator or interpreter should have in professional basketball?

4. Final Reflection

9. Do you think the role of the translator or interpreter should have greater relevance in European basketball? Why?
10. Do you have any experience or anecdote related to multilingual communication in basketball that you would like to share for this study?

Acknowledgement

Thank you very much for your collaboration. Your experience and opinion are extremely valuable for this research project.

Gràcies! Gracias! Thanks! Спасибо! Danke schön! Σας ευχαριστώ! Хвала вам!

7.3 Annex 3: Glossari d'anglicismes del bàsquet amb

exemples d'ús

Pick and roll

Traducció: Bloc i continuació

Exemple: El base va fer un pick and roll amb el pivot per penetrar cap a cistella.

Pick and pop

Traducció: Bloc i obrir-se

Exemple: Després del bloqueig, el jugador es va obrir i va encistellar de tres en un pick and pop perfecte.

Isolation (iso)

Traducció: Un contra un

Exemple: L'entrenador va ordenar una jugada d'iso per al seu millor anotador.

Fast break

Traducció: Contraatac ràpid

Exemple: Després del rebot defensiu, van sortir en fast break i van anotar fàcilment.

Layup

Traducció: Entrada a cistella

Exemple: Va evitar el defensor amb un eurostep i va acabar amb un layup elegant.

Dunk (o slam dunk)

Traducció: Esmaixada

Exemple: El jugador va fer una esmaixada espectacular que va aixecar el públic.

Crossover

Traducció: Driblatge creuat

Exemple: Va deixar el defensor enrere amb un crossover ràpid i efectiu.

Step-back

Traducció: Passet enrere

Exemple: Va crear espai amb un step-back abans de fer el tir de tres.

Alley-oop

Traducció: Passada per esmaixar a l'aire

Exemple: El base va llançar un alley-oop que el pivot va convertir en una gran esmaixada.

Screen

Traducció: Blocatge

Exemple: El pivot va fer un screen per alliberar el base.

Switch

Traducció: Canvi de marcatge

Exemple: Després del bloqueig, els defensors van fer un switch per mantenir la defensa.

Box out

Traducció: Bloquejar el rebot

Exemple: Va fer un bon box out per impedir que el rival atrapés el rebot.

Triple-double

Traducció: Dobles dígit en tres estadístiques

Exemple: Va fer un triple-doble amb 15 punts, 11 rebots i 10 assistències.

Turnover

Traducció: Pèrdua de pilota

Exemple: El base va cometre un turnover en una passada arriscada.

Charge

Traducció: Falta en atac

Exemple: El defensor va aguantar la posició i va provocar un charge.

And one

Traducció: Cistella amb falta

Exemple: Va anotar i va rebre la falta, amb l'oportunitat d'un and one.

Clutch

Traducció: Moment decisiu

Exemple: Va anotar un triple en el moment clutch del partit.

Backdoor cut

Traducció: Tall per darrere

Exemple: Va sorprendre el defensor amb un backdoor cut i va rebre una assistència.

Post up

Traducció: Jugar d'esquena a cistella

Exemple: El pivot va postejar el defensor i va anotar des del pal baix.

Ball handler

Traducció: Portador de pilota

Exemple: El ball handler va controlar el ritme del joc en tot moment.

Sixth man

Traducció: Sisè home

Exemple: El sixth man va aportar energia i punts des de la banqueta.

Double team

Traducció: Doble marcatge

Exemple: Van fer un double team sobre l'estrella rival per evitar que anotés.

Timeout

Traducció: Temps mort

Exemple: El tècnic va demanar un timeout per reorganitzar la defensa.

Overtime

Traducció: Pròrroga

Exemple: El partit va acabar empatat i va anar a l'overtime.